

**Vaðfitjanáma efnistaka– tilkynning til ákvörðunar um matsskyldu, auglýst frá 22.10.25 – 19.11.25 - Umsagnir og athugasemdir bárust frá sex aðilum á auglýsingartíma tillögu.**

| UMSÖGN                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | VIÐBRÖGÐ                                                                                                                                                                                                                              |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Fiskistofa 23. október</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                       |
| <p>Fiskistofa fær ekki séð að efnistaka á svæðinu geti haft teljandi áhrif á viðkomu fiskstofna, lífríki í Þjórsá eða Tungnaá eða veiðihagsmunum. Með tilliti til þeirra hagsmuna telur Fiskistofa að framkvæmdin þurfi ekki að undirgangast mat á umhverfisáhrifum.</p> <p>Fiskistofa bendir þó á að framkvæmdir í eða við veiðivatn, allt að 100 metrum frá bakka þess, kunna að vera háðar leyfi Fiskistofu sbr. 33. gr. laga nr. 61/2006 um lax- og silungsveiði.</p> <p>Sjá nánar: <a href="https://island.is/leyfi-fiskistofu">https://island.is/leyfi-fiskistofu</a></p> <p>Með umsókn skulu fylgja umsögn sérfræðings vegna hugsanlegra áhrifa á lífríkið og umsögn viðkomandi veiðifélags</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | <p>Mótttekið. Framkvæmdaraðili er meðvitaður um að framkvæmdir í eða við veiðivötn kunni að vera háðar leyfi Fiskistofu sbr. 33.gr. laga nr. 61/2006 um lax- og silungsveiði og mun vera í samskiptum við Fiskistofu vegna þessa.</p> |
| <b>Forsætisráðuneytið 14. nóvember</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                       |
| <p>Fyrirhuguð efnistaka er innan Landmannafréttar sem er þjóðlenda og um þjóðlendur gilda lög nr. 58/1998. Leyfi ráðherra þarf fyrir nýtingu vatns- og jarðhitaréttinda, vindorku og fyrir hvers kyns aðgerðum og verkefnum sem miða að því að auka bindingu kolefnis eða draga úr losun kolefnis á svæði innan þjóðlendu sem skilgreint er fyrir slíka nýtingu lands í skipulagsáætlun hlutaðeigandi sveitarfélags skv. 2. mgr. 3. gr. laga nr. 58/1998. Öll önnur nýting lands og landsréttinda í þjóðlendum eru háð leyfi hlutaðeigandi sveitarstjórnar, þó þannig að sé nýtingin til lengri tíma en eins árs, þarf jafnframt samþykki ráðuneytisins skv. 3. mgr. 3. gr. sömu laga. Samþykki ráðuneytisins þarf til að nýta námur og önnur jarðefni innan þjóðlenda óháð tímalengd.</p> <p>Ráðuneytið telur að nægjanlega sé gerð grein fyrir framkvæmdinni, umhverfi hennar, umhverfisáhrifum, mótvægisáðgerðum og vöktun eftir því sem við á.</p> <p>Á bls. 12 í kafla 2.7 í matsskyldufyrirspurninni þarf að uppfæra neðstu efnisgreinina, þar mætti standa „Ráðuneytið veitir leyfi fyrir nýtingu vatns- og jarðhitaréttinda, vindorku og fyrir hvers kyns aðgerðum og verkefnum sem miða að því að auka bindingu kolefnis eða draga úr losun kolefnis á svæði innan þjóðlendu sem skilgreint er fyrir slíka nýtingu lands í skipulagsáætlun hlutaðeigandi sveitarfélags skv. 2. mgr. 3. gr. laga nr. 58/1998. Samþykki ráðuneytisins þarf til að nýta námur og önnur jarðefni innan þjóðlendna óháð tímalengd. Allar framkvæmdir og jarðrask innan þjóðlendna sem vara lengur en í eitt ár eru háðar samþykki ráðuneytisins og samþykki ráðuneytisins þarf til að nýta námur og önnur jarðefni innan þjóðlendna skv. 3. mgr. 3. gr. laga nr. 58/1998.“</p> | <p>Þakkað fyrir umsögnina. Samráð hefur verið haft við ráðuneytið vegna breytinga á Aðalskipulagi Rangárþings ytra á námusvæðinu.</p>                                                                                                 |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>Með fyrirvara um þessi sjónarmið, gerir forsætisráðuneytið ekki frekari athugasemdir við matsskyldufyrirspurn vegna 80.000 m<sup>3</sup> efnistöku við Vaðfitjanámu í Rangárþingi ytra en tekur fram að mikilvægt sé að áfram verði haft samráð við ráðuneytið ef kemur til frekari breytinga á skipulagi á svæðinu.</p> <p>Haft var samráð við samstarfsnefnd um málefni þjóðlendna, sbr. 4. gr. laga nr. 58/1998, við afgreiðslu erindisins.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| <p><b>Náttúruverndarstofnun 18. nóvember</b></p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| <p>Vistgerðir og gróður</p> <p>Í greinargerð kemur fram að svæðið sé skilgreint sem eyðihraunavist, vistgerð með lágt verndargildi. Náttúruverndarstofnun bendir á að:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>vistgerðarkort Náttúrufræðistofnunar er ágengt, en á þessu svæði hafa áður verið gerðar vettvangsrannsóknir vegna Vaðölduvers;</li> <li>samkvæmt þeim rannsóknnum er gróðurfar rýrt og svæðið að mestu áreyrar og rofsvæði;</li> <li>hluti gróðurs á svæðinu er tilkominn vegna landgræðslu og hefur takmarkað náttúrufarslegt gildi. Að mati Náttúruverndarstofnunar er ólíklegt að efnistakan hafi áhrif á vistgerðir eða gróður með hátt verndargildi.</li> </ul> <p>Fuglalíf</p> <p>Fuglalíf í greinargerð kemur fram að svæðið sé ekki innan skilgreindra mikilvægra fuglasvæða og að fyrri rannsóknir vegna Vaðölduvers hafi sýnt lágan þéttleika varpfugla. Náttúruverndarstofnun bendir á:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>að mikilvægt sé að staðfesta með nýjum gögnum hvort mófuglategundir (þ.m.t. ábyrgðartegundir Íslands, s.s. spói, hrossagaukur og lóa) nýti svæðið á varptíma;</li> <li>að framkvæmdarsvæðið er stórt og á jaðri hálendisins þar sem mófuglategundir eru útbreiddar;</li> <li>að röskun búsvæða geti haft staðbundin áhrif þó vistgerðin sé lágvernduð. Áhrif framkvæmdarinnar á fuglalíf eru líklega lítil en æskilegt væri að leggja fram greiningu eða staðarathugun fyrir ákvörðun um matsskyldu.</li> </ul> <p>Hraun</p> <p>Í greinargerð kemur fram að skipulagssvæðið sé að hluta innan forsögulegs hrauns úr Bárðarbungu, auk þess sem það liggir að gervígum við Vaðfit sem njóta verndar samkvæmt 61. gr. laga um náttúruvernd nr. 60/2013. Þá er svæðið skilgreint sem eyðihraunavist samkvæmt vistgerðarkorti Náttúrufræðistofnunar.</p> <p>Í 61. gr. laganna er kveðið á um sérstaka vernd þeirra vistkerfa og jarðminja sem taldar eru upp í 1. mgr. og 2. mgr. sama ákvæðis. Samkvæmt 3. mgr. ákvæðisins ber að forðast röskun þeirra náttúrufyrirbæra, sem undir greinina falla, nema brýna nauðsyn beri til og ljóst að aðrir kostir séu ekki fyrir hendi. Í greinargerð með frumvarpi til laga um náttúruvernd er með orðalaginu „brýn nauðsyn“ lögð áhersla á að einungis mjög ríkir hagsmunir geti réttlætt röskun og þá fyrst og fremst brýnir almannahagsmunir.</p> | <p>Þakkað er fyrir ítarlega umsögn en ekki talin þörf frekari viðbrögðum, sjá neðar:</p> <p>Náttúrufar er fremur fábreytt og ber merki uppblásturs fyrri tíma og svæðið hefur verið friðað og þar stunduð landgræðsla.</p> <p>Svæðið er að mestu leyti innan skilgreinds iðnaðarsvæðis og innan þess verður áfram heimiluð uppgræðsla, þar með talin skógrækt. Ekki er talin ástæða til að uppfæra fyrri rannsóknir um fuglalíf vegna námunnar, en benda má á ýmsar rannsóknir sem sýna að þar sem land er að gróa upp í kjölfar landgræðslu eykst mófuglalíf. Því kann að vera áhugavert að skoða heildarsvæðið aftur að framkvæmdum loknum og í kjölfar landgræðsluaðgerða innan iðnaðarsvæðisins.</p> <p>Á fyrri stigum hafa komið fram ábendingar varðandi mögulega gervígga á svæðinu en engir slíkir hafa verið staðfestir. Fram kom í áliti SLS í umhverfismati, dags. 21. des. 2016: „Skipulagsstofnun telur að verndargildi jarðmyndana á framkvæmda- og efnistökusvæðum sé ekki mikið þar sem gígar og eldhraun á framkvæmda eru að mestu hulin gjósku sem dylur náttúrulega ásjúnd þeirra“.</p> <p>Umrætt námusvæði er innan þess svæðis og nær alfarið utan hrauna.</p> |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>Að mati Náttúruverndarstofnunar er stór hluti skipulagssvæðisins sandorpið hraun. Eldhraun sem er að öllu leyti sandorpið eða hulið jarðvegi og gróðri og ekki er lengur hægt að greina hvort um hraun sé að ræða hefur að öllu jöfnu tapað þeim einkennum sem mynda verndargildi þess sem jarðmyndunar eða „hraunvistgerðar“ og nýtur það því ekki sérstakrar verndar samkvæmt greininni. Ákvæðið útilokar þó ekki að aðrir eiginleikar, svo sem jarðsögulegir eiginleikar eða sérstök vistgerðarvernd, geti haft sjálfstætt verndargildi. Í þessu tilviki kemur ekki skýrt fram hvort þær hraunmyndanir sem fyrirfinnast á svæðinu séu heillegar eða greinilegar og því liggur ekki fyrir hvort hraunið njóti verndar sem jarðminjar samkvæmt 61. gr.</p> <p>Náttúruverndarstofnun bendir á að:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• engin ný úttekt fylgir matsfyrirspurninni</li> <li>• ef hraun eða gervigígar falla undir 61. gr. þarf framkvæmdaraðili að sýna fram á brýna almannahagsmuni, rökstyðja valkosti og minna raskkost.</li> </ul> <p>Náttúruverndarstofnun telur að áður en hægt er að taka ákvörðun um matsskyldu er æskilegt að liggja fyrir sjónmat eða sérfræðiúttekt um jarðmyndanir innan svæðis, í samræmi við fyrri umsögn stofnunarinnar.</p> <p>Framkvæmd</p> <p>Stofnunin bendir á að skylt er að afla framkvæmdaleyfis, eða eftir atvikum byggingarleyfis, vegna allra framkvæmda sem fela í sér röskun á svæðum sem njóta sérstakrar verndar, sbr. skipulagslög og lög um mannvirki. Á þetta að tryggja að tekið sé til ítarlegrar skoðunar hvort framangreint skilyrði sé uppfyllt. Við mat á leyfisumsókn ber að vega saman mikilvægi náttúruminjanna sem í húfi eru og hagsmuni af fyrirhugaðri framkvæmd. Við matið skal litið Náttúruverndarstofnun nattura.is til verndarmarkmiða 2. og 3. gr. laga nr. 60/2013 um náttúruvernd, auk þess sem tekið skal mið af mikilvægi minjanna og sérstöðu í íslensku og alþjóðlegu samhengi, sbr. 3. og 4. mgr. 61. gr. laganna. Ákveði leyfisveitandi að veita leyfi þrátt fyrir framangreint skal hann, með vísan í 5. mgr. 61. gr. náttúruverndarlaga, rökstyðja þá ákvörðun sérstaklega og gera grein fyrir öðrum kostum sem skoðaðir hafa verið sem mögulegir valkostir við útfærslu framkvæmdarinnar og ástæðum þess að þeir urðu ekki fyrir valinu. Einnig skal gera grein fyrir fyrirhuguðum mótvægisáðgerðum, sem og mögulegri endurheimt náttúruverðmæta þegar það á við. Þá skal afrit af útgefnu leyfi sent Náttúruverndarstofnun, sbr. 6. mgr. ákvæðisins.</p> <p>Þess má einnig geta að leyfisveitanda er heimilt, skv. 5. mgr. 61. gr. náttúruverndarlaga, að binda leyfi þeim skilyrðum sem eru nauðsynleg til að draga úr áhrifum framkvæmdarinnar á þau náttúruyrirbæri sem verða fyrir röskun.</p> <p>Stofnunin áréttar að þar sem ekki er hægt að forðast rask á vistgerðum með verndargildi eða svæðum undir sérstakri vernd er góður frágangur rasksvæða og fullnægjandi mótvægisáðgerðir forsendur þess að umhverfisáhrif framkvæmdar verði ekki umtalsverð.</p> <p>Brýnt er að vöktunaráætlun framkvæmdar tryggi ofangreint, sérstaklega ef ákvarðað er að framkvæmdin er ekki matsskyld.</p> | <p>Sótt verður um framkvæmdarleyfi vegna efnistöku. Ekki er gengið útfrá að svæðið njóti sérstakrar verndar skv. 61. gr. náttúruverndarlaga. Samt sem áður verður gerð grein fyrir frágangi og mótvægisáðgerðum við umsókn um framkvæmdarleyfi.</p> <p>Gerðar voru úttektir á svæðinu í tengslum við umhverfismats og deiliskipulags vegna Vaðölduvers.</p> |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>Landslag og ásýnd</p> <p>Í greinargerð kemur fram að áhrif verða tímabundin og staðbundin og að svæðið sé nú þegar mikið raskað. Náttúruverndarstofnun bendir á að:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• svæðið er á hálendinu eða á jaðri hálendisins þar sem er víðsýni og að efnistaka verður áberandi á framkvæmdatíma, í samræmi við umsögn frá 2. maí 20252 ;</li> <li>• mikilvægt er að efnistaka fylgi landformum og að frágangur verði skilgreindur með skýrum hætti</li> <li>• samkvæmt 69. gr. náttúruverndarlaga skal gæta þess að ásýnd lands raskist sem minnst vegna mannvirkjagerðar og framkvæmda.</li> </ul> <p>Áhrif á landslag eru líklega afturkræf með góðum frágangi, en sýnileiki framkvæmdarinnar er engu að síður verulegur á framkvæmdatíma.</p> <p>Samlegðaráhrif</p> <p>Í greinargerð kemur fram að efnistakan tengist uppbyggingu Vaðölduvers og að markmiðið sé að nýta þegar raskað svæði. Náttúruverndarstofnun bendir á:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• að samlegðaráhrif efnistöku, vindorkuuppbyggingar og eldra virkjanaframkvæmda á sama svæði geta orðið veruleg;</li> <li>• að sérstaklega þarf að meta hvort uppsafnað rask á Þjórsáreyrum fari yfir umtalsverð mörk í heildarmat, eins og krafist er skv. lögum nr. 111/2021 og reglugerð nr. 1381/2021.</li> </ul> <p>Niðurstaða</p> <p>Að mati Náttúruverndarstofnunar er líklegt að áhrif framkvæmdarinnar verði staðbundin og takmörkuð, enda er svæðið þegar raskað að hluta og náttúruverndargildi lágt.</p> <p>Náttúruverndarstofnun leggur til að framkvæmdaraðili leggi fram úttektir og gögn, einkum um jarðmyndanir, samlegðaráhrif, fuglalíf, valkosti og frágang, Náttúruverndarstofnun telur að framkvæmdin verði ekki líkleg til að hafa umtalsverð umhverfisáhrif.</p> | <p>Uppbygging á Vaðölduveri og áhrif vegna þess hefur verið metin skv. lögum um umhverfismat framkvæmda og áætlana. Efnistakan sem hér um ræðir er ekki þess eðlis að að því umfangi að áhrif vegna uppbygginga aukist á þann hátt að farið verði yfir umtalsverð mörk.</p> |
| <p><b>Heilbrigðiseftirlit Suðurlands 18. nóvember</b></p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| <p>Heilbrigðiseftirlit Suðurlands hefur farið yfir ofangreinda tilkynningu fyrir téða framkvæmd og gerir engar athugasemdir fyrir sitt leyti. Embættið telur að tilkynningin geri nægjanlega grein fyrir eðli, umfangi og umhverfi framkvæmdarinnar, sem og mótvægisáðgerðum og vöktun. Embættið telur að varanleg umhverfisáhrif framkvæmdarinnar önnur en sjónræn og staðbundin í næsta nágrenni hennar séu hverfandi/óveruleg og mögulegt að milda þau með góðri umgengni á framkvæmdatíma og vönduðum frágangi umhverfis og mannvirkja að framkvæmdum loknum. Embættið metur málið því sem svo að framkvæmdin kalli ekki á mat á umhverfisáhrifum að teknu tilliti til þeirra viðmiða sem koma fram í 2. viðauka laga um umhverfismat framkvæmda og áætlana.</p> <p>Heilbrigðiseftirlit Suðurlands veitir malarnámi starfsleyfi skv. lögum nr. 7/1998 um hollustuhætti og mengunarvarnir og reglugerð nr. 550/2018 um losun frá atvinnurekstri og mengunarvarnaeftirlit. Einnig veitir embættið starfsleyfi vegna ýmissa verkþátta á meðan á framkvæmdum stendur, s.s. fyllingu þar sem hentugur úrgangur sem ekki er spilliefni er nýttur á tæknilegan hátt við landmótun</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | <p>Framkvæmdaraðili þakkar fyrir umsögnina. Krefst ekki frekari viðbragða.</p>                                                                                                                                                                                              |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                             |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------|
| og eftir atvikum verktakaaðstöðu skv. ofangreindri reglugerð auk starfsmannabúða skv. reglugerð nr. 903/2024 um hollustuhætti.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                             |
| <b>Náttúrufræðistofnun 19. nóvember</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                             |
| <p>Eins og fram kemur er fyrirhugað efnistökusvæði á Búrfellshrauni (Tungnárhrauni) sem er um 3.200 ára nútímahraun sem kom úr eldfjallakerfi Bárðarbungu. Nútímahraun njóta verndar samkvæmt 61. gr. laga um náttúruvernd (lög nr. 60/2013) og skal forðast röskun þess nema brýna nauðsyn beri til. Hraunið er sandorpið og talsvert raskað og því hefur verndargildi þess á fyrirhuguðu efnistökusvæði rýrnað auk þess sem mikið rask hefur fylgt framkvæmdum í nágrenninu.</p> <p>Samkvæmt vistgerðakorti Náttúrufræðistofnunar er eyðihraunavist, með lágt verndargildi, langalgengasta vistgerðin á svæðinu en einnig eru þar skráðir smærri blettir með mosahraunavist, lynghraunavist og fléttuhraunavist sem einnig hafa lágt verndargildi. Svæðið er utan verndarsvæða og ekki innan mikilvægs fuglasvæðis.</p> <p>Það er mat Náttúrufræðistofnunar að nægjanlega sé gerð grein fyrir framkvæmdinni, umhverfi hennar og umhverfisáhrifum og ekki sé þörf á að hún fari í mat á umhverfisáhrifum.</p>         | <a href="#">Framkvæmdaraðili þakkar fyrir umsögnina – krefst ekki frekari viðbragða.</a>    |
| <b>Vegagerðin – öll svæði 19. nóvember</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                             |
| <p>Framkvæmdasvæðið er staðsett rétt norðan í Þjórsárdalsveg (32-11), stofnveg Vegagerðarinnar í flokki C8. Í matsskýrslu kemur fram að aðkoma að námunni sé um Þjórsárdalsveg en gert er ráð fyrir að efnisflutningur verði að minnsta kosti eða að hluta til innan framkvæmdasvæðisins og verði því ekki um þjóðveg skv. fyrirliggjandi áformum.</p> <p>Vegagerðin gerir ekki athugasemdir svo framarlega sem þeim mótvægisáðgerðum sem lýst er í matsskýrslu er fylgt eftir.</p> <p>Ef áform um efnisflutninga breytast, vekur Vegagerðin athygli á það að þungatakmarkanir gilda fyrir vegi Vegagerðarinnar. Einbreiðar brýr eru á Þjórsárdalsvegi (32) til vesturs og Sprengisandsleið (26) til austurs þa sem takmarkanir eru í gildi. Sækja þarf um undanþágu frá Samgöngustofu vegna þungaflutninga á vegum og brúm þar sem sett eru mörk á leyfilegan öxulþunga og heildarflutninga á sólarhring. Vegagerðin leggur einnig áherslu á mikilvægi þess að farmur sé tryggður áður en ekið er inn á þjóðvegi.</p> | <a href="#">Framkvæmdaraðili hefur samráð við vegagerðina meðan framkvæmdir standa yfir</a> |
| <b>Land og skógur 24. nóvember</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                             |
| Land og skógur gerir engar athugasemdir.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                             |
| <b>Rangárþing ytra 24. nóvember</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                             |
| Skipulags- og umferðarnefnd gerir ekki athugasemdir við fyrirliggjandi lýsingu og leggur til að hún verði send til umsagnar og kynnt skv. 1. mgr. 30. gr. skipulagslaga nr. 123/2010. Kynning lýsingar skal standa í a.m.k. tvær vikur talið frá birtingu auglýsingar á heimasíðu sveitarfélagsins og í staðarblaði, eða nánar tiltekið frá 10. -24. apríl 2025. Að auki fjallaði nefndin um áherslur varðandi mat á umhverfisáhrifum framkvæmdarinnar.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                             |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                             |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------|
| <p>Niðurstaða nefndarinnar er að efnistaka við Vaðfitjar sé ekki líkleg til að hafa í för með sér umtalsverð umhverfisáhrif, sbr. viðmið í 2. viðauka laga nr.111/2021. Því skuli framkvæmdin ekki háð mati á umhverfisáhrifum.</p> <p>Sveitarstjórn staðfesti niðurstöðu nefndarinnar á fundi sínum 9.4.2025.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                             |
| <p><b>Minjastofnun 10. desember</b></p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                             |
| <p>Minjastofnun hefur kynnt sér efni skýrslunnar; <i>Vaðfitjanáma efnistaka. Matsskýldufyrirspurn 21. 10. 2025</i> (Efla ehf).</p> <p>Í tengslum við mat á umhverfisáhrifum Vindorkuvers við Vaðöldu voru fornleifar skráðar á framkvæmdasvæðinu og tók sú skráning yfir umrætt efnistökusvæði; Bjarni F. Einarsson: <i>Búrfellslundur. Vindmyllur í Rangárþingi ytra og Skeiða- og Gnúpverjahreppi. Fornleifaskráning 2015.</i> (Rv. 2015). Engar þekktar fornleifar eru innan efnistökusvæðisins.</p> <p>Í matsskýldufyrirspurninni er fjallað um fornminjar í kafla 3.6, bls 18. Minjastofnun hefur ekki athugasemdir við umfjöllunina og telur ekki þörf á að framkvæmdin fari í umhverfismat.</p> | <p>Framkvæmdaraðili þakkar umsögnina – þarfnast ekki frekari viðbragða.</p> |